

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av trafikförsäkringslagen samt vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att trafikförsäkringslagen, lagen om försäkringsbolag och lagen om utländska försäkringsbolag anpassas till det fjärde direktivet om motorfordonsförsäkring. Enligt förslaget skall ett finländskt försäkringsbolag som bedriver trafikförsäkring i Finland eller i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-stat) samt ett sådant försäkringsbolag i tredje land som bedriver trafikförsäkring i Finland, i varje annan EES-stat utse en skaderegleringsrepresentant som har till uppgift att reglera ersättningsanspråk och betala ersättningar då trafikskadan har inträffat i en EES-stat och orsakats av ett motorfordon som är registrerat i Finland och försäkrat i ett försäkringsbolag som fått koncession i Finland, eller i ett tredje land som anslutit sig till gröna-kort-systemet samt då den skadelidande har stadigvarande bostad i någon annan EES-stat än Finland. Om ett försäkringsbolag vill bedriva lagstadgad trafikförsäkring är en förutsättning för koncessionen att en skaderegleringsrepresentant utses.

Enligt förslaget skall Trafikförsäkringscentralen samordna sammanställningen och spridningen av de uppgifter som behövs vid

regleringen av ersättningsanspråk samt svara för utbetalningen av ersättning. Ett informationscentrum hjälper skadelidande att utreda bl.a. vem som är skaderegleringsrepresentant för skadevållarens försäkringsbolag samt för försäkringsbolaget i staten där den som ansöker ersättning är bosatt.

Trafikförsäkringscentralen skall enligt förslaget också vid underlåtelse och i vissa andra fall svara för att i Finland stadigvarande bosatta skadelidande får ersättning för egendoms- och personskador.

Förslaget förbättrar ställningen för skadelidande som under resa i en annan EES-stat råkar ut för en trafikolycka som orsakats av ett motorfordon som är registrerat och försäkrat i någon annan EES-stat än den där den skadelidande är stadigvarande bosatt. Förslaget innebär en förbättring av den ersättningsberättigades ställning också när det gäller vissa trafikskador som inträffat utanför EES.

Avsikten är att lagarna skall träda i kraft den 1 januari 2002, med vissa undantag. Enligt förslaget utfärdas genom en förordning av statsrådet om ikraftträdandet av bestämmelserna om skadeersättningsorganet.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning och praxis

1.1.1. Lagstiftningen

År 1972 gavs rådets direktiv 72/166/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om ansvarsförsäkring för motorfordon och kontroll av att försäkringsplikten fullgörs beträffande sådan ansvarighet, nedan första direktivet om motorfordonsförsäkring. Därefter gavs 1983 rådets andra direktiv 84/5/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om ansvarsförsäkring för motorfordon, nedan andra direktivet om motorfordonsförsäkring. I den sistnämnda saken gavs 1990 det tredje direktivet 90/232/EEG, nedan tredje direktivet om motorfordonsförsäkring, samt 2000 Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/26/EG 2000, nedan fjärde direktivet om motorfordonsförsäkring som gällde samma sak samt en ändring av rådets direktiv 73/239/EEG och 88/357/EEG.

Dessutom förutsattes i rådets direktiv 90/618/EEG, nedan andra direktivet om skadeförsäkring, om ändring, särskilt såvitt avser ansvarsförsäkring för motorfordon, av direktiv 73/239/EEG, nedan det kompletterande direktivet om skadeförsäkring, och av direktiv 88/357/EEG, vilka avser samordning av lagar och andra författningar angående annan direkt försäkring än livförsäkring, bestämmelser om samordning av lagar och andra författningar om annan direkt försäkring än livförsäkring vilka är avsedda att göra det lättare att effektivt utöva friheten att tillhandahålla tjänster samt en tillämpning på motorfordonsförsäkring av de serviceprinciper som ingår i rådets andra direktiv 88/357/EEG om ändring av direktiv 73/239/EEG.

Det första och andra trafikförsäkringsdirektivet har till väsentliga delar genomförts i Finland genom en år 1973 ingången överenskommelse mellan de dåvarande gemenskapsländerna och bl.a. de nordiska länderna. Ge-

menskapsländerna har sedan 1950-talet omfattats av Green Card -systemet, nedan gröna-kort-systemet. Detta är baserat på ömsesidiga avtal enligt vilka en trafikförsäkring som beviljats för ett fordon i dess hemland utgör en garanti för en ömsesidig behandling som försäkrad också i de andra länder som undertecknat överenskommelsen. Den år 1973 ingångna överenskommelsen innebar att det ovan nämnda ansvars- och garantisystemet utsträcktes till de länder som undertecknat överenskommelsen.

Trafikförsäkringslagen (279/1959) ändrades genom en lag om ändring av trafikförsäkringslagen (361/1993) i överensstämmelse med de direktiv om Europeiska gemenskapernas motorfordonsförsäkring som nämns i bilaga IX till avtalet om upprättande av Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (FördrS; Europeiska ekonomiska samarbetsområdet 1994), nedan EES-avtalet (första, andra och tredje direktivet om motorfordonsförsäkring). Lagen trädde i kraft den 1 januari 1994. De ändringar som gjordes i lagen innebar att giltighetsområdet för finländska trafikförsäkringar utsträcktes till hela Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. På motsvarande sätt ersätts även trafikskada som inträffat på genomfartsområde under direkt färd från en medlemsstat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, nedan EES-stat, till en annan. I trafikförsäkringslagen togs också in den s.k. better cover -principen, enligt vilken ersättning för trafikskada skall betalas antingen enligt Finlands trafikförsäkringslag eller enligt den stats lagstiftning där skadan inträffat, beroende på vilketdera ersättningssystemet som är förmånligare för den skadelidande. Rätten att bedriva trafikförsäkring i Finland utvidgades så att också utländska försäkringsbolag kan beviljas koncession. Ett EES-försäkringsbolag som från ett driftställe i utlandet bedriver trafikförsäkring i Finland skall utse ett ersättningsombud i Finland. Samtliga försäkringsbolag som bedriver trafikförsäkring i Finland skall höra till Trafikförsäkringscentralen, som fungerar

som den nationella byrå och garantifond som direktiven förutsätter. Kostnaderna för centralens verksamhet uppbärs hos alla försäkringsbolag som bedriver trafikförsäkring i Finland. Dessa måste också betala indexförhöjning på ersättningarna samt trafikskyldhetsavgift.

Genom en lag om ändring av trafikförsäkringslagen (1493/1994) som trädde i kraft den 1 januari 1995, anpassades trafikförsäkringslagen till rådets direktiv 92/49/EEG om samordning av lagar och andra författningar som avser annan direktförsäkring än livförsäkring samt om ändring av direktiv 73/239/EEG och 88/357/EEG (tredje direktivet om annan direkt försäkring än livförsäkring). Genom lagen om utländska försäkringsbolag (398/1995) gavs nya bestämmelser om försäkringsbolags rätt att bedriva försäkringsrörelse i Finland. Ett försäkringsföretag med hemort inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet får med stöd av en i hemstaten beviljad auktorisation bedriva försäkringsrörelse inom hela EES, antingen genom att etablera filial i någon medlemsstat eller genom att i en medlemsstat erbjuda icke-riskrelaterade skadeförsäkringar utgående från ett utländskt driftställe. För övervakningen av ett försäkringsföretags ekonomi svarar endast tillsynsmyndigheten i företags hemstat. I detta sammanhang slopades statsmaktens reglering av betalningsgrunderna och villkoren.

I 1 § 3 mom. trafikförsäkringslagen togs också in en bestämmelse om ersättande av en skada som inträffat på ett genomfartsområde där det inte finns någon nationell försäkringsbyrå som är ansvarig. Trafikskadan skall i så fall ersättas enligt lagstiftningen i den medlemsstat där fordonet är normalt hemmahörande. Till 1 § trafikskadelagen fogades dessutom ett nytt 5 mom. enligt vilket med området inom vilket fordon är normalt hemmahörande avses den stats område där fordonet är registrerat eller, ifall registrering inte krävs för ett visst slags fordon men fordonet skall vara försett med en försäkringsskylt eller ett märke som motsvarar en registrerings-skylt, den stats område där försäkringsskylten eller märket utfärdas eller, ifall varken registreringsskylt, försäkringsskylt eller märke krävs för särskilda slags fordon, den stats

område inom vilket den person som tar han om fordonet har sin stadigvarande bostad.

Genom 15 a § trafikförsäkringslagen togs in en precisering enligt vilken den trafikförsäkring som medgivits enligt trafikförsäkringslagen på grundval av en enda premie skall gälla i alla EES-medlemsstater.

Genom de ändringar som refereras ovan har trafikförsäkringslagen anpassats till direktiven om motorfordonsförsäkring (första, andra och tredje trafikförsäkringsdirektivet) samt till det tredje skadeförsäkringsdirektivet.

1.1.2. Gällande praxis

I 17 § trafikförsäkringslagen definieras Trafikförsäkringscentralens uppgifter. Trafikförsäkringscentralen är primärt ansvarig för trafikskador som orsakas av motorfordon vilkas stadigvarande hemort inte är i Finland. Trafikförsäkringscentralen utreder skadan i enlighet med finländsk lagstiftning om den utländska parten konstateras vara helt eller delvis ansvarig. Trafikförsäkringscentralen betalar ersättning enligt trafikförsäkringslagen till skadelidande. Med undantag för svenska och norska motorfordon har ägare eller förare av utländska fordon emellertid inte rätt till ersättning för skada som inträffat i Finland enligt trafikförsäkringen för det motorfordon som de framfört.

När det gäller skador som omfattas av gröna-kort-systemet handlar Trafikförsäkringscentralen för respektive utländska försäkringsbolags räkning och återkräver de betalda ersättningarna hos det utländska försäkringsbolaget.

Trafikförsäkringscentralen reglerar också skador som orsakats av fordon från andra EES-stater än Finland. Ersättningen bestäms i så fall antingen med stöd av finländsk lagstiftning eller med stöd av lagstiftningen i det land där fordonet normalt är hemmahörande, om denna innebär ett bättre försäkringsskydd.

När ett fordon som normalt är hemmahörande i Finland orsakar en trafikskada i en annan EES-stat, bestäms de ersättningar som skall betalas enligt den finländska trafikförsäkringen med stöd av lagen i det land där skadan inträffat. Det oaktat kan den skadeli-

dande välja att få ersättningar som bestämts enligt lagstiftningen av lagen i det land där det fordon som orsakat skadan normalt är hemmahörande, om ersättningsnivån på så sätt blir högre. På motsvarande sätt kan en finländsk skadelidande, i det fall att det fordon som orsakat är normalt hemmahörande i något annat EES-land än det där skadan inträffade, välja att få ersättningarna betalda enligt lagen i det land där det fordon som orsakat skadan är normalt hemmahörande. En i Finland bosatt person som färdats i ett fordon som är normalt hemmahörande i Finland får emellertid alltid ersättning för personskador enligt Finlands trafikförsäkringslag och bilens egen trafikförsäkring.

I syfte att förbättra de skadelidandes ställning upprättades inom ramen för Council of Bureaux (gröna-kort-systemets centralbyrå) år 1995 ett Protection of Visitors -avtal mellan de nationella byråerna. Enligt avtalet ges teknisk hjälp till byråer som reglerar trafikskador, t.ex. i form av polisundersökningsprotokoll, sakkunnigutlåtanden samt tolkning av den information som givits av försäkringsbolag. Protection of Visitors -avtalet tillämpas då en finländsk bilförare, passagerare, fotgängare eller cyklist lider skada i samband med en utomlands inträffad trafikolycka, som har orsakats av föraren till ett motorfordon som är registrerat i det land där olyckan inträffat (avtalsslutande stat). Avtalet tillämpas inte på förare av oförsäkrade fordon. Trafikförsäkringscentralen är den nationella byrå som sköter de uppgifter som avses i avtalet, på begäran av försäkringsbyrån antingen i skadelidandes hemstat eller i den stat där skadan inträffat.

För skada som orsakats av ett oidentifierat eller oförsäkrat fordon svarar primärt den nationella garantifonden, som i Finland är Trafikförsäkringscentralen.

Trafikförsäkringscentralen har med stöd av 12 § 1 mom. 3 punkten lagen om ett datasystem för vägtrafiken (819/1989) rätt att ur Fordonsförvaltningscentralens fordonsregister få uppgifter för skötseln av trafikförsäkringsverksamheten. Trafikförsäkringscentralen får genom fastanslutning reda på alla i Finland registrerade motorfordons ägares och innehavares namn och adress, fordons registreringstecken samt namnet på det försäk-

ringsbolag som beviljat trafikförsäkringen. I fordonsregistret finns också alla statsägda fordon, med undantag för militärfordonen. I Trafikförsäkringscentralens register innehåller vidare gränsförsäkringarnas nummer. I ärenden som gäller gröna-kort-systemet samt i egenskap av nationell garantifond samarbetar Trafikförsäkringscentralen med motsvarande organisationer i avtalssystemets medlemsländer.

1.1.3. Direkt ersättningsrätt

Enligt 1 § trafikförsäkringslagen ersätts av motorfordons användning i trafik orsakade person- och egendomsskador från den trafikförsäkring som har meddelats för fordonet. Trafikförsäkringslagen utgår från principen om strikt ansvar. Enligt trafikförsäkringslagen har försäkringsbolaget en självständig partsställning, vilket innebär att det måste avgöra ett ersättningsärende även om försäkringstagaren inte gör någon skadeanmälan eller föraren bestrider sin skuld. Trafikförsäkringssystemet är baserat på den skadelidandes direkta ersättningsrätt gentemot försäkringsbolaget, även om det inte finns någon uttrycklig bestämmelse om saken i trafikförsäkringslagen. Mot en skadevällande fordonsägare, förare eller passagerare kan nämligen framställas ersättningsanspråk i domstol endast på det sätt som föreskrivs i 12 § 2 mom. eller 13 § trafikförsäkringslagen. Den som yrkar på ersättning skall visa att försäkringsbolaget har vägrat betala ersättning och det har kallats in till rättegången för att höras.

Enligt Trafikförsäkringscentralens allmänna anvisningar om behandlingen av ersättningsärenden skall ersättningsbehandlingen vara snabb, saklig och rättvis. Till den som ansöker om ersättning skall på tjänstens vägnar betalas alla de i fråga om grunden och beloppet utredda ersättningar som sökanden enligt lagen och försäkringsvillkoren är berättigad till. När det gäller en trafikskada skall skadeanmälan i regel riktas till det försäkringsbolag som har försäkrat fordonet som orsakat skadan. När det är fråga om en trafikskada med två eller flera inblandade motorfordon skall föraren av fordonet som förorsakat skadan, förutsatt att ansvarsfrågan är klar, i allmänhet göra skadeanmälan till

det försäkringsbolag som försäkrat fordonet som han framfört. Skadeanmälan kan göras också av den som framfört det fordon som inte orsakat olyckan. Om skuldfrågan är oklar, skall varje i olyckan delaktigt fordons förare göra skadeanmälan till försäkringsbolaget som försäkrat respektive fordon.

När det gäller personskador har den skadelidande oberoende av skuldfrågan rätt att välja vilket av de i olyckan delaktiga fordonens försäkringsbolag han riktar sin skadeanmälan till. I så fall skall det emellertid för detta fordons vidkommande föreligga en ansvarsgrund, t.ex. att föraren varit oaktsam. Ersättning betalas från det egna fordonets försäkring enligt principen om strikt ansvar.

Bolaget skall på eget initiativ inhämta de tilläggsutredningar som behövs för skadehandläggningen och som det har lättare att skaffa än sökanden.

I handläggningsanvisningarna finns dessutom bestämmelser om formerna för ersättningsbeslut, om sökande av ändring, om betalning av ersättning, om dataskydd och sekretess, om bolagens inbördes regressrätt, om trafikskadenämndens utlåtande samt om rehabilitering.

1.2. Fjärde direktivet om motorfordonsförsäkring

Syftet med fjärde direktivet om motorfordonsförsäkring är att förbättra ställningen för skadelidande som drabbas av förlust eller skada till följd av en trafikolycka i en annan medlemsstat än den där den skadelidande är bosatt. Enligt direktivet skall försäkringsbolaget utse en skaderegleringsrepresentant i alla andra medlemsstater än den där det försäkringsföretag som ersätter skadan har beviljats auktorisation. Varje medlemsstat skall inrätta eller godkänna ett informationscentrum som skall hjälpa de skadelidande. Dessutom skall medlemsstaterna inrätta eller godkänna ett organ som svarar för att skadelidande får ersättning för skador.

Enligt vad som i artikel 1 föreskrivs om tillämpningsområdet är syftet med direktivet att fastställa särskilda bestämmelser tillämpliga på skadelidande som är berättigade till ersättning för förlust eller skada orsakad av olyckor som inträffar i en annan medlemsstat

än den där den skadelidande har sin stadigvarande bostad och som har orsakats genom användning av fordon som är försäkrade och normalt är hemmahörande i en medlemsstat. Utan att det påverkar tillämpningen av tredje lands lagstiftning om civilrättsligt ansvar och internationell privaträtt skall bestämmelserna i detta direktiv också tillämpas på skadelidande som är bosatta i en medlemsstat och som är berättigade till ersättning för förlust eller skada orsakad av olyckor som inträffar i tredje land vars nationella försäkringsbyrå enligt definitionen i artikel 1.3 i första direktivet om motorfordonsförsäkring är anslutna till gröna-kort-systemet när sådana olyckor orsakas genom användning av fordon som är försäkrade och normalt hemmahörande i en medlemsstat. Artikel 4 om skaderegleringsrepresentanter och artikel 6 om skadeersättningsorgan skall gälla endast vid olyckor som har orsakats genom användning av ett fordon som är försäkrat genom ett etableringsställe i en annan medlemsstat än den där den skadelidande har sin stadigvarande bostad, och normalt hemmahörande i en annan medlemsstat än den där den skadelidande har sin stadigvarande bostad. Artikel 7 som gäller oidentifierade fordon och försäkringsföretag som inte kan identifieras skall även gälla olyckor som orsakas av sådana fordon från tredje land som omfattas av artiklarna 6 och 7 i första direktivet om motorfordonsförsäkring.

Artikel 2 innehåller definitioner av begreppen försäkringsföretag, etableringsställe, fordon, skadelidande och den medlemsstat där fordonet är normalt hemmahörande.

Enligt artikel 3 har de skadelidande vid olyckor som avses i detta direktiv rätt att rikta anspråk direkt mot det försäkringsföretag som tillhandahåller ansvarsförsäkring för den ansvariga personen.

Enligt artikel 4 skall alla försäkringsföretag som täcker de risker som klassificeras i klass 10 under punkt A i bilagan till rådets första direktiv 73/239/EEG om samordning av lagar och andra författningar angående rätten att etablera och driva verksamhet med annan direkt försäkring än livförsäkring (fordonsansvar), utom fraktförarens ansvar, utse en skaderegleringsrepresentant i varje medlemsstat utom den där de fick sin officiella auktorisa-

tion. Skaderegleringsrepresentanten skall vara bosatt eller etablerad i den medlemsstat där han är utsedd. Försäkringsbolaget får fritt välja skaderegleringsrepresentant och denne kan arbeta för ett eller flera försäkringsbolag. Skaderegleringsrepresentanterna skall ha tillräckliga befogenheter för att sköta ersättningsrelaterade uppgifter. De måste kunna behandla ärendet på det eller de språk som är officiella i den medlemsstat där den skadelidande har sin stadigvarande bostad.

Enligt direktivet skall försäkringsbolaget eller skaderegleringsrepresentanten inom tre månader från den dag när den skadelidande framställde sitt ersättningsanspråk antingen direkt till försäkringsföretaget för den som har orsakat olyckan eller mot dess skaderegleringsrepresentant, till försäkringsföretaget för den som har orsakat olyckan eller detta företags skaderegleringsrepresentant lämna ett motiverat ersättningsanbud i sådana fall då ansvaret inte bestrids och skadeersättningen har beräknats, eller inom den nämnda tiden lämna ett motiverat svar på vad som anförts i anspråket i sådana fall då ansvaret bestrids eller inte klart har fastställts eller skadeersättningen inte har beräknats fullständigt.

Ränta utgår på det ersättningsbelopp som den skadelidande erbjuds av försäkringsföretaget eller tillerkänns av domstol, om inget anbud lämnats inom tremånadersfristen. Medlemsstaterna skall dessutom föreskriva om förpliktelser och med dessa sammanhängande förpliktelser för att säkerställa att en skadevållares försäkringsföretag eller dess skaderegleringsrepresentant i samband med ersättningsanbudsförfarandet handlar i enlighet med artikel 4.

Enligt artikel 5 skall varje medlemsstat inrätta eller godkänna ett informationscentrum, som skall föra ett register över registreringsnummer för motorfordon som är normalt hemmahörande inom den ifrågavarande statens territorium, nummer på försäkringsbrevet samt då försäkringsbrevets giltighetstid har löpt ut även vid vilken tidpunkt försäkringsskyddet slutade gälla, numret på det gröna kortet eller gränsförsäkringen om fordonet omfattas av något sådant dokument, i artikel 4 nämnda försäkringsföretag och av dessa utsedda skaderegleringsrepresentanter, listan över de fordon som i varje medlemsstat

har undantagits från skyldigheten att omfattas av ansvarsförsäkring enligt bestämmelserna i artikel 4 a och 4 b i första direktivet om motorfordonsförsäkring, samt namnet på den myndighet eller det organ som svarar för ersättning till skadelidande och namnet på det organ som täcker fordonet i den medlemsstat där det är normalt hemmahörande. Alternativt kan medlemsstaten samordna sammanställningen och spridningen av dessa uppgifter. Informationscentrumet är dessutom skyldigt att hjälpa behöriga personer att erhålla den nämnda informationen. Informationen skall arkiveras i sju år efter det att fordonet har upphört att vara registrerat eller försäkringsavtalet har upphört att gälla.

Försäkringsföretagen skall meddela informationscentrumen i samtliga medlemsstater namn och adress på den skaderegleringsrepresentant som de har utsett i varje medlemsstat.

Enligt direktivet skall medlemsstaterna se till att den skadelidande har rätt att under sju år efter olyckan från informationscentrumet i den stat där han är bosatt, den medlemsstat där fordonet är normalt hemmahörande eller den medlemsstat där olyckan inträffade utan dröjsmål få information om det ersättningsansvariga försäkringsföretaget och dess skaderegleringsrepresentant. Informationscentrumet ge den skadelidande namn och adress på fordonets ägare eller den som vanligtvis kör fordonet eller den registrerade innehavaren om den skadelidande har ett legitimt intresse av att få denna information.

I artikel 6 föreskrivs att varje medlemsstat skall inrätta eller godkänna ett skadeersättningsorgan. Skadelidande får kräva ersättning från skadeersättningsorganet i den medlemsstat där de har sin stadigvarande bostad om försäkringsföretaget eller dess skaderegleringsrepresentant, inom tre månader från det datum då den skadelidande framförde sitt ersättningsanspråk till försäkringsföretaget för det fordon vars användning orsakade olyckan eller till dess skaderegleringsrepresentant, inte har lämnat ett motiverat svar på vad som anges i ersättningsanspråket, eller om försäkringsföretaget har underlåtit att utse en skaderegleringsrepresentant i den stat i vilken den skadelidande har sin stadigvarande bostad. Skadelidande får dock inte

framföra ersättningsanspråk till skadeersättningsorganet, om de har vidtagit rättsliga åtgärder direkt mot försäkringsföretaget.

Skadeersättningsorganet skall ingripa inom två månader från den dag då den skadelidande framför sitt ersättningsanspråk till organet men skall avbryta vidtagna åtgärder om försäkringsföretaget eller dess skaderegleringsrepresentant senare har lämnat ett motiverat svar på ersättningsanspråket. Skadeersättningsorganet skall omedelbart underrätta försäkringsföretaget för det fordon vars användning har orsakat olyckan eller skaderegleringsrepresentanten, skadeersättningsorganet i den medlemsstat där det försäkringsföretag som har utfärdat försäkringsbrevet är etablerat, och den som orsakade olyckan, om denne är känd, om att det har mottagit ett ersättningsanspråk från den skadelidande och att det kommer att svara på anspråket inom två månader från det att detta framfördes.

Det skadeersättningsorgan som har betalat ut ersättning till den skadelidande i den medlemsstat där denne har sin stadigvarande bostad skall ha rätt att av skadeersättningsorganet i den medlemsstat där det försäkringsföretag som har utfärdat försäkringsbrevet är etablerat, kräva ersättning för det belopp som har betalats ut som ersättning. Det sist nämnda organet skall sedan överta den skadelidandes rättigheter mot den person som har orsakat olyckan eller dennes försäkringsföretag om skadeersättningsorganet i den medlemsstat där den skadelidande har sin stadigvarande bostad har ersatt denne för förlusten eller skadan.

I artikel 7 föreskrivs att om det inte är möjligt att identifiera fordonet eller om det inom två månader efter olyckan är omöjligt att identifiera försäkringsföretaget, kan den skadelidande ansöka om ersättning hos skadeersättningsorganet i den medlemsstat där han har sin stadigvarande bostad. Skadeersättningsorganet skall därefter, i enlighet med de villkor som anges i artikel 6.2, ha ett ersättningsanspråk mot garantifonden i den medlemsstat där fordonet är normalt hemmahörande.

I artikel 8 föreskrivs om försäkringsföretagets skyldighet att meddela namn och adress på de skaderegleringsrepresentanter som utses i varje medlemsstat utom i den medlems-

stat där auktorisationen söks.

Enligt artikel 9 får medlemsstaterna godkänna att den skaderegleringsrepresentant som har utsetts enligt artikel 4 utför de uppgifter som enligt artikel 12 a.4 i andra skadeförsäkringsdirektivet åligger den representant som skall utses enligt denna punkt, i det fall att försäkringsföretaget har försummat att utse en sådan representant.

Enligt artikel 10 skall medlemsstaterna skall anta och offentliggöra de nationella lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv.

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

2.1. Mål och medel

Huvudsyftet med propositionen är att komplettera de på första, andra och tredje direktivet om motorfordonsförsäkring baserade, i den gällande trafikförsäkringslagen ingående bestämmelserna på så sätt att de skadelidande vid trafikolyckor får bättre garantier för en likvärdig behandling oavsett var inom gemenskapen olyckorna inträffar. Det gällande gröna-kort-systemet löser inte de problem som uppkommer då den skadelidande skall rikta sitt anspråk mot en part som är bosatt i ett annat land samt mot ett försäkringsföretag som har fått auktorisation i det ifrågavarande landet.

Med anledning av det fjärde direktivet om motorfordonsförsäkring föreslås i trafikförsäkringslagen vissa tillägg för att förbättra sådana skadelidandes ställning och ersättningsskydd som har råkat ut för en trafikolycka i någon annan stat än den medlemsstat där de är stadigvarande bosatta. Av denna anledning föreslås att i trafikförsäkringslagen tas in bestämmelser om skaderegleringsrepresentant, informationscentrum och skadeersättningsorgan.

2.2. De viktigaste förslagen

2.2.1. Skaderegleringsrepresentant

Ett finländskt försäkringsbolag som bedriver trafikförsäkring i Finland eller i någon annan EES-stat skall utse en skadereglerings-

representant i varje annan EES-stat. På motsvarande sätt skall ett sådant i tredje land etablerat försäkringsbolag som bedriver trafikförsäkringsverksamhet i Finland utse skaderegleringsrepresentanter i EES-staterna. En skaderegleringsrepresentant skall reglera ersättningsanspråken och betala ersättning i sådana fall då en trafikskada har orsakats i Finland, i en annan EES-stat eller i tredje land som anslutit sig till gröna-kort-systemet, av ett fordon som är registrerat i Finland och försäkrat i ett finländskt försäkringsbolag, om den skadelidande är stadigvarande bosatt i någon annan EES-stat än Finland. Den skadelidande kan således i sin hemstat vända sig till ett finländskt försäkringsbolags skaderegleringsrepresentant och rikta sitt ersättningsanspråk till denne.

Några exempel

a) Det finländska trafikförsäkringsbolaget AB utser en skaderegleringsrepresentant i EES-staten 1. En i denna stat bosatt person trafikskadas i Finland. Olyckan har orsakats av ett i Finland registrerat fordon som är trafikförsäkrat i bolaget AB. Den skadelidande kan efter att ha återvänt till den stat där han är stadigvarande bosatt (EES-staten 1) rikta sitt ersättningsanspråk till den skaderegleringsrepresentant som bolaget AB utsett i hemstaten.

b) En i EES-staten 1 bosatt person trafikskadas i EES-staten 2. Olyckan har orsakats av ett i Finland registrerat motorfordon som är trafikförsäkrat i bolaget AB. Den skadelidande kan efter att från EES-staten 2 ha återvänt till den stat där han har stadigvarande bosatt (EES-staten 1) rikta sitt ersättningsanspråk till den skaderegleringsrepresentant som bolaget AB utsett i den staten.

c) En i EES-staten 1 bosatt person trafikskadas i ett tredje land som har anslutit sig till gröna-kort-systemet. Olyckan har orsakats av ett i Finland registrerat fordon som är trafikförsäkrat i bolaget AB. Den skadelidande kan efter att ha återvänt till den stat där han är stadigvarande rikta sitt ersättningsanspråk till den skaderegleringsrepresentant som bolaget AB har utsett i den staten.

I syfte att säkerställa systemets funktion föreslås att skaderegleringsrepresentanten skall ha befogenheter att företräda försäkringsbolaget och betala ut ersättningar. Dessutom

skall skaderegleringsrepresentanten vara bosatt eller etablerad i den stat medlemsstat där han är utsedd, och han måste kunna använda det eller de språk som är officiella i den skadelidandes hemstat. Vidare föreslås att skaderegleringsrepresentanten skall inleda ersättningsförfarandet genom ett detaljerat svar (ersättningsanbud) inom tre månader efter att den skadelidande har lagt fram ett motiverat ersättningsanspråk. Om det inte kan bestämmas vem som är ansvarig för en trafikskada eller om den orsakade skadan inte kan definieras, skjuts skaderegleringsrepresentantens skyldighet att lägga fram ett ersättningsanbud upp till dess att dessa uppgifter har inkommit. På ersättningen utgår dröjsmålsränta i enlighet med räntelagen (633/1982). Vidare föreslås att en förutsättning för beviljande av koncession är att skaderegleringsrepresentanter utses i de övriga EES-staterna samt att Försäkringsinspektionen i händelse av underlåtelse i detta avseende kan vidta tillsynsåtgärder mot försäkringsbolaget.

2.2.2. Informationscentrum

Med tanke på den skadelidandes intressen föreslås bestämmelser om ett informationscentrum, med uppgift att säkerställa snabb tillgång till sådan information som behövs med anledning av trafikskador. Enligt förslaget skall informationscentrumet samordna sammanställningen och spridningen av de uppgifter som särskilt nämns i lagen. Under de i lagen nämnda förutsättningarna har en sådan skadelidande rätt att få lagstadgad information från Finlands informationscentrum, förutsatt att han är stadigvarande i Finland eller har råkat ut för en trafikolycka som orsakats av ett i Finland registrerat motorfordon eller för en trafikolycka i Finland. En förutsättning för att den skadelidande skall få sådan information är att den skadelidande är bosatt i en EES-stat, att det motorfordon som orsakat trafikskadan är registrerat och trafikförsäkrat i en EES-stat och att trafikskadan har inträffat i någon annan EES-stat än den stat där den skadelidande är bosatt eller att trafikskadan har inträffat i ett tredje land som har anslutit sig till gröna-kort-systemet. Enligt propositionen har den skadelidande rätt att i sju år efter olyckan få sådan information

som avses här. I propositionen föreslås att Trafikförsäkringscentralen skall verka som informationscentrum.

Trafikförsäkringscentralen har redan med stöd av de gällande bestämmelserna rätt att för trafikförsäkringsverksamheten få information ur det fordonsregister som upprätthålls av Fordonsförvaltningscentralen. Eftersom Trafikförsäkringscentralen inom ramen för gröna-kort-systemet har skött regleringen av skador som utländska fordon orsakat i Finland, har den erfarenhet av andra staters ersättningssystem och fungerande kontakter med motsvarande organisationer i de övriga medlemsstaterna. Också från ekonomisk synpunkt måste det anses vara ändamålsenligt att Trafikförsäkringscentralen verkar som informationscentrum, eftersom skötseln av uppgifterna med beaktande av de existerande resurserna inte i någon större utsträckning väntas öka centralens kostnader eller personalbehov.

2.2.3. Skadeersättningsorgan

I propositionen föreslås bestämmelser om det skadeersättningsorgan till vilket skadelidande som är stadigvarande bosatta i Finland kan rikta sina ersättningsanspråk, om det för skadan ansvariga försäkringsbolaget har underlåtit att utse en skaderegleringsrepresentant i Finland eller om det ansvariga försäkringsbolaget eller dess skaderegleringsrepresentant inte med anledning av ersättningsanspråket har givit ett motiverat svar inom tre månader efter att den skadelidande lagt fram sitt ersättningsanspråk. En allmän förutsättning för ersättningsanspråk är att det motorfordon som orsakat trafikskadan är registrerat och trafikförsäkrat i någon annan EES-stat än Finland och att trafikskadan har inträffat i någon annan EES-stat än Finland eller i ett sådant tredje land som har anslutit sig till gröna-kort-systemet.

Om det inte är möjligt att identifiera motorfordonet som har orsakat en trafikskada eller om det är omöjligt att identifiera det ansvariga försäkringsbolaget inom två månader efter olyckan, kan en skadelidande som är stadigvarande bosatt i Finland ansöka om ersättning hos skadeersättningsorganet, förutsatt att det motorfordon som orsakat trafikskadan

är registrerat och trafikförsäkrat i Finland eller i en annan EES-stat och olyckan har inträffat i någon annan EES-stat än Finland eller i ett tredje land som har anslutit sig till gröna-kort-systemet eller trafikskadan har orsakats av ett motorfordon som är registrerat i ett tredje land och olyckan har inträffat i någon annan EES-stat än Finland. Syftet med bestämmelsen om skadeersättningsorganet är att säkerställa att en skadelidande inte blir utan sin rättmätiga ersättning.

Propositionen innehåller också bestämmelser om skadeersättningsorganets regressrätt. I propositionen föreslås att uppgifterna som skadeersättningsorgan skall skötas av Trafikförsäkringscentralen, som också verkar som den nationella garantifond som avses i 17 § trafikförsäkringslagen och som är primärt ansvarig för trafikskador som i Finland orsakas av oförsäkrade, oidentifierade motorfordon eller utländska motorfordon.

2.2.4. Rätten att rikta ersättningsanspråk direkt mot försäkringsgivaren

I 1 § 2 mom. och 67 § lagen om försäkringsavtal föreskrivs om skadelidandes rätt att vid ansvarsförsäkring kräva ersättning direkt av försäkringsgivaren. Tillämpningen av trafikförsäkringslagen (543/1994) har också baserats på den skadelidandes rätt att kräva ersättning direkt av försäkringsbolaget. För tydlighetens skull föreslås emellertid att i trafikförsäkringslagen tas in en uttrycklig bestämmelse om rätten att rikta ersättningsanspråk direkt till ersättningsgivaren.

3. Propositionens verkningar

3.1. Ekonomiska verkningar

Enligt förslaget skall ett finländskt försäkringsbolag som bedriver trafikförsäkring i Finland eller i någon annan EES-stat och ett sådant försäkringsbolag i tredje land som bedriver trafikförsäkring i Finland utse en skaderegleringsrepresentant i varje annan EES-stat. Skaderegleringsrepresentanten kan vara en fysisk eller juridisk person som har tillräcklig sakkunskap för skötsel av ersättningsärenden. Som sådana representanter kan i praktiken verka t.ex. samarbetande försäk-

ringsbolag, skaderegleringsföretag och advokatbyråer. Eftersom försäkringsbolagen kan baka in kostnaderna för skaderegleringsrepresentanterna i trafikförsäkringspremierna, kommer de inte att åsamka staten några kostnader. Propositionen beräknas inte återverka på försäkringspremierna i någon större utsträckning. Trafikförsäkringscentralen kommer enligt förslaget att verka som informationscentrum och skadeersättningsorgan.

3.2. Övriga verkningar

Förslaget leder till en märkbar förbättring av sådana skadelidandes ställning vilka under ett tillfälligt besök i en annan EES-stat råkar ut för en trafikolycka som orsakats av ett motorfordon som är registrerat och försäkrat i någon annan EES-stat än den stat där den skadelidande är bosatt. Förslaget tryggar också bättre än den gällande lagen den skadelidandes rätt till ersättning vid olyckor som har inträffat utanför EES. En finländsk skadelidande kan efter återkomsten till hemlandet vända sig direkt till de ansvariga försäkringsgivarens skaderegleringsrepresentant och framföra sitt ersättningsanspråk på sitt modersmål. Informationscentrumet utgör ett effektivt komplement när det gäller den skadelidandes rättsliga ställning och ersättningskydd, genom att hjälpa behöriga personer att få information om trafikskadan. I sista hand

kan den skadelidande vända sig till skadeersättningsorganet för att få ersättning, t.ex. i situationer där det ansvariga försäkringsbolaget inte har kunnat identifieras.

4. Ärendets beredning

4.1. Beredningsskeden och beredningsmaterial

Lagförslaget har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet, i samarbete med företrädare för Trafikförsäkringscentralen. Under beredningen hördes sakkunniga från kommunikationsministeriet, Fordonsförvaltningscentralen och Konsumenternas försäkringsbyrå. Också justitieministeriet och Försäkringsinspektionen har kontaktats under beredningen.

4.2. Utlåtanden

Justitieministeriet, kommunikationsministeriet, Försäkringsinspektionen, Fordonsförvaltningscentralen, Finska Försäkringsbolagens Centralförbund, Trafikförsäkringscentralen och Konsumenternas försäkringsbyrå har på begäran ge utlåtanden om propositionsförslaget.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslagen

1.1. Lag om ändring av trafikförsäkringslagen

11 a §. En ny 11 a § föreslås bli fogad till 3 kap. trafikförsäkringslagen.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall den skadelidande ha rätt att rikta sitt ersättningsanspråk direkt mot den för skadan ansvariga partens försäkringsgivare. Enligt finländsk lagstiftning har principen om den skadelidandes direkta talerätt redan införts

med stöd av 1 § 2 mom. och 67 § lagen om försäkringsavtal samt i 11 och 12 § trafikförsäkringslagen. För tydlighetens skull föreslås emellertid att en uttrycklig bestämmelse om saken tas in i trafikförsäkringslagen. Rätten att rikta ersättningsanspråket direkt till försäkringsgivaren utsträcks således också till den som har blivit lidande i samband med en sådan trafikskada som definieras i föreslagna 3 a kap. 14 a §. Bestämmelsen motsvarar artikel 3 i det fjärde direktivet motorfordonsförsäkring (nedan direktivet).

3 a kap. **Ersättning för vissa trafikskador som inträffat utomlands**

Till trafikförsäkringslagen föreslås bli fogat ett nytt 3 a kap. med nya 14 a – 14 m §. Genom de föreslagna paragraferna träder direktivet i kraft nationellt.

14 a §. I denna paragraf föreslås bestämmelser om tillämpningsområdet för 3 a kap. Dessutom föreslås i paragrafen bestämmelser om att försäkringsbolag som bedriver trafikförsäkring i Finland skall utse skaderegleringsrepresentanter i de övriga EES-staterna samt om skaderegleringsrepresentanternas uppgifter och om försäkringsbolags och dessas skaderegleringsrepresentanters skyldighet att betala ersättning till skadelidande som är bosatta i en EES-stat.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall samtliga försäkringsbolag som har fått koncession i Finland och som täcker de risker som hänförs till skadeförsäkringsklass 10, utse en skaderegleringsrepresentant i varje annan EES-stat än Finland. Med försäkringsbolag avses ett finländskt försäkringsbolag eller ett sådant försäkringsbolag i tredje land som avses i lagen om utländska försäkringsbolag (398/1995). Skaderegleringsrepresentanten kan vara antingen en fysisk eller en juridisk person som har tillräcklig sakkunskap för skötsel av ersättningsärenden. Som sådana representanter kan verka t.ex. advokatbyråer, skaderegleringsföretag och försäkringsbolag. Momentet motsvarar artikel 4.1 första meningen i direktivet.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. beskrivs om skaderegleringsrepresentantens grundläggande uppgifter och om ersättning vid olyckor som har inträffat i någon annan EES-stat än Finland eller i något annat land som anslutit sig till gröna-kort-systemet än en EES-stat. Skaderegleringsrepresentanten skall handlägga och reglera ersättningsanspråk som föranleds av trafikskador. Enligt momentet är skaderegleringsrepresentanten skyldig att vidta handläggnings- och skaderegleringsåtgärder med anledning av trafikskador som har inträffat i någon annan EES-stat än den stat där den skadelidande är bosatt eller i ett sådant tredje land vars nationella byrå enligt artikel 1.3 i första direktivet om motorfordonsförsäkring har anslutit sig till

gröna-kort-systemet, under förutsättning att den skadelidande är bosatt i en EES-stat och olyckan har orsakats av ett motorfordon som är försäkrat i en annan EES-stat och som är normalt hemmahörande i en annan EES-stat än den där den skadelidande är stadigvarande bosatt. Exempel på typiska trafikskadesituationer där ett finländskt försäkringsbolag skall vidta sådana åtgärder som avses i 2 mom.:

1) En person som är bosatt i någon annan EES-stat än Finland skadas i en trafikolycka i Finland och de fordon som orsakade olyckan är registrerat och försäkrat i Finland. Då den skadelidande återvänt till den stat där han är bosatt kan han rikta sitt ersättningsanspråk mot den i den ovan nämnda EES-staten verk samma skaderegleringsrepresentanten för det försäkringsbolag som har beviljat försäkringen i Finland.

2) En person som är bosatt i någon annan EES-stat än Finland skadas i en trafikolycka i en tredje EES-stat. Trafikolyckan har orsakats av ett motorfordon som är registrerat och försäkrat i Finland. Då den skadelidande har återvänt från det tredje EES-landet till den stat där han är stadigvarande bosatt kan han rikta sitt ersättningsanspråk mot den i den stat där den skadelidande är bosatt verk samma skaderegleringsrepresentanten för det försäkringsbolag som har beviljat försäkringen i Finland.

3) En person som är bosatt i någon annan EES-stat än Finland skadas i en trafikolycka i en tredje stat som inte hör till EES men nog till gröna-kort-systemet. Olyckan har orsakats av ett motorfordon som är registrerat och försäkrat i Finland. Den skadelidande kan efter att ha återvänt från den tredje staten till den stat där han är stadigvarande bosatt rikta sitt ersättningsanspråk mot den i den stat där den skadelidande är bosatt verk samma skaderegleringsrepresentanten för det försäkringsbolag som har beviljat försäkringen i Finland.

Momentet motsvarar artiklarna 1.1, 1.2 och 4.1 i direktivet. Närmare bestämmelser om skaderegleringsrepresentanten finns i 14 b – 14 e §.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. skall de bestämmelser om informationscentrumet som ingår i 14 f – 14 h § och de be-

stämmelser om ersättningsförfarandet när trafikskadan har orsakats av ett oidentifierat motorfordon om ingår i 14 m § tillämpas också i sådana fall då ett motorfordon som orsakat trafikskadan är försäkrat i samma EES-stat eller är normalt hemmahörande i samma EES-stat som den där den skadelidande har sin stadigvarande bosatt. Momentet motsvarar artikel 1.1.2 och 1.2 i direktivet.

I den föreslagna paragrafens 4 mom. föreskrivs om tillämpning av 14 m § också i det fall att en trafikskada som inträffat i någon annan EES-stat än den där den skadelidande är bosatt har orsakats av ett motorfordon som är normalt hemmahörande i ett tredje land vars nationella byrå som avses i artikel 1 i första direktivet om motorfordonsförsäkring har anslutit sig till gröna-kort-systemet, eller i det fall att trafikskadan har inträffat i något annat tredje land. Momentet motsvarar artikel 1.3. i direktivet.

14 b §. I denna paragraf föreskrivs i överensstämmelse med artikel 4.1 i direktivet att skaderegleringsrepresentanten skall vara bosatt eller etablerad i den EES-stat där han är utsedd, samt i överensstämmelse med artikel 4.3 att skaderegleringsrepresentanten kan arbeta för ett eller flera försäkringsbolag.

14 c §. I denna paragraf föreskrivs om försäkringsbolagets skyldighet att meddela informationscentrumen i samtliga EES-stater namn och adress på skaderegleringsrepresentant som de har utsett i EES-staterna. Försäkringsbolaget skall också meddela eventuella förändringar i uppgifterna. Paragrafen motsvarar artikel 5.2 i direktivet.

14 d §. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall skaderegleringsrepresentanterna ha tillräckliga befogenheter för att företräda försäkringsbolaget vid handläggningen och regleringen av ersättningsanspråk som uppstår genom trafikolyckor och för att tillmötesgå de skadelidandes anspråk till fullo.

Enligt 2 mom. måste skaderegleringsrepresentanterna kunna behandla ärendet på det eller de språk som är officiella i den medlemsstat där den skadelidande har sin bostad.

Paragrafen motsvarar artikel 4.5 i direktivet.

14 e §. Denna paragraf innehåller mot artikel 4.6 i direktivet svarande bestämmelser

om försäkringsbolagets eller dess skaderegleringsrepresentants skyldigheter när det gäller betalning av ersättning, lämnande av motiverat ersättningsanbud samt erforderliga påföljder i det fall att bestämmelserna i 3 a kap. inte iakttas. Syftet med paragrafen är att förmå försäkringsgivaren att inom en skälig tid lägga fram sitt ersättningsavgörande. Syftet är att undvika att försäkringsgivaren i onödan skjuter upp avgörandet av ärendet.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall försäkringsbolaget eller dess skaderegleringsrepresentant inom tre månader efter den dag då den skadelidande har lagt fram sitt ersättningsanspråk antingen ersätta trafikskadan eller lämna ett motiverat ersättningsanbud, i det fall att ansvaret inte bestrids och skadeersättningen har beräknats. Med ett motiverat ersättningsanbud avses försäkringsbolagets eller skaderegleringsrepresentantens anbud, inklusive en utredning om skadeersättningens grunder och belopp. Ersättningsbeslutet eller ett motiverat anbud skall enligt förslaget framläggas skriftligen och på vilka grunder ansvaret och skadorna har beräknats. Om den skadelidande inte godkänner ersättningsanbudet, kan han hänskjuta ersättningsärendet till en domstol för avgörande. Om förutsättningarna för skadeansvaret inte klart kan fastställas eller om skadeersättningen inte har beräknats fullständigt, skjuts försäkringsgivarens skyldighet att lämna ersättningsanbud upp tills dessa uppgifter föreligger. Försäkringsgivaren skall emellertid i så fall ge den skadelidande ett sådant motiverat svar som avses i 2 mom. Momentet motsvarar artikel 4.6 första stycket punkt a i direktivet.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall försäkringsbolaget eller dess skaderegleringsrepresentant inom den tid som nämns i 1 mom. lämna ett motiverat svar på vad som anförts i anspråket i sådana fall då ansvaret bestrids eller inte klart har fastställts eller skadeersättningen inte har beräknats fullständigt. Momentet motsvarar artikel 4.6 första stycket punkt b i direktivet.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs om dröjsmålsräntor. Om försäkringsbolaget eller dess skaderegleringsrepresentant inte har ersatt en trafikskada eller lämnat

ett motiverat ersättningsanbud inom den fastställda tre månaders tiden i enlighet med 1 eller 2 mom. skall ränta betalas på den ersättningssumma som betalas till den skadelidande. Om ersättningsansvaret eller skadornas storlek, av någon orsak som inte är beroende av försäkringsbolaget, har klarlagts först vid en senare tidpunkt än tre månader efter att ersättningsanspråket lagts fram, skall ränta emellertid inte betalas förrän räknat från den först nämnda tidpunkten. Momentet motsvarar artikel 4.6 andra stycket direktivet.

I den föreslagna paragrafens 4 mom. finns bestämmelser om påföljderna i det fall att försäkringsbolaget eller dess skaderegleringsrepresentant inte iakttar bestämmelserna i 1 – 3 mom. Momentet innehåller en hänvisning till de bestämmelser om tillsynen över försäkringsbolag som ingår i 14 kap. lagen om försäkringsbolag (1062/1979) och i 7 kap. lagen om utländska försäkringsbolag. Momentet motsvarar de bestämmelser om påföljderna som ingår i artikel 4.6 första stycket första meningen i direktivet.

14 f §. Enligt denna paragraf skall Trafikförsäkringscentralen verka som det nationella informationscentrum som avses i artikel 5 i direktivet. Trafiksäkerhetscentralen skall hjälpa skadelidande att klarlägga skadevållarens försäkringsgivare och försäkringsgivarens i den stat där ersättningssökanden är bosatt etablerade skaderegleringsrepresentant, för att den skadelidande skall kunna söka ersättning enligt vad som föreskrivs i 14 g och 14 h §.

14 g §. I denna paragraf ingår bestämmelser om Trafikförsäkringscentralens skyldighet att sammanställningen och spridningen av uppgifter som har betydelse för att den skadelidande skall få ersättning, samt bestämmelser om rätten att få uppgifter av registerförare. Paragrafen motsvarar artikel 5.1 i direktivet.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall Trafikförsäkringscentralen samordna sammanställningen och spridningen av uppgifter som har betydelse för att den skadelidande skall få ersättning i sådana trafikskadefall som avses i 14 §. I den föreslagna paragrafens 2 mom. finn en uppräkningslista av den information som Trafikförsäkringscentralen behöver för skötseln av sina uppgifter och i 3

mom. nämns vilka som är skyldiga att lämna uppgifterna. För närvarande registrerar Trafikförsäkringscentralen inte själv alla uppgifter som avses i 2 mom., utan en del av dem finns i Fordonsförvaltningscentralens register eller hos försäkringsbolagen. Av denna anledning är det inte ändamålsenligt att Trafikförsäkringscentralen inrättar nya register med motsvarande uppgifter som Fordonsförvaltningscentralens nuvarande register eller de register som försäkringsbolagen upprätthåller. Det som i paragrafens 1 mom. föreskrivs om sammanställning och spridning av information förpliktar endast Trafiksäkerhetscentralen att tillhandahålla de i direktivet angivna uppgifterna, oberoende av vilket register de härstammar från. Från ersättningstagarens synpunkt är det viktigt att alla ur olika källor hämtade uppgifter sammanställs och finns tillgängliga på ett och samma ställe. Momentet innehåller också en bestämmelse om informationscentrumets skyldighet att hjälpa behöriga personer att få den information som de behöver.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. finns en uppräkningslista av de uppgifter som skall sammanställas och spridas i enlighet med 1 mom. De registernummer som avses i 1 punkten finns i Fordonsförvaltningscentralens fordonsregister som Trafikförsäkringscentralen använder fast anslutning. Försäkringsbolagen ger på begäran Trafikförsäkringscentralen de nummer på trafikförsäkringsavtal som avses i 2 punkten. Den uppgift om tidpunkten då försäkringen slutade gälla som avses i 3 punkten lämnas också på begäran av vederbörande försäkringsbolag. Momentets 4 punkt gäller numret på det gröna kortet eller gränsförsäkringen. Trafikförsäkringscentralen beviljar utländska motorfordon gränsförsäkring, vilket innebär att Trafikförsäkringscentralen redan för ett register över gränsförsäkringarnas nummer. Försäkringsbolagen för inte ännu något register över gröna kort. Bolagen skall därför i sina egna register föra in uppgifterna om de gröna kort som de beviljat. Trafikförsäkringscentralen kan också fråga bolaget om gröna-kort-nummer. Enligt 5 punkten skall uppgifter sammanställas om de försäkringsbolag som nämns i 14 a § samt om de skaderegleringsrepresentanter som dessa har utsett.

För närvarande ha dessa uppgifter inte sammanställts centraliserat, vilket innebär att Trafikförsäkringscentralen måste inrätta ett nytt register för dem. Enligt 15 § 1 mom. trafikförsäkringslagen behöver staten inte trafikförsäkra sina motorfordon. Enligt föreslagna 6 punkten skall åtgärder vidtas också för sammanställning av uppgifter om statens motorfordon. Statskontoret för ett register över statsägda motorfordon. Ur detta får Trafikförsäkringscentralen uppgifter vid behov. Försvarsmakten för ett särskilt register över militärfordon.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. finns bestämmelser om Trafikförsäkringscentralens rätt att få uppgifter av de myndigheter och försäkringsbolag som svarar för sammanställningen och arkivering av den information som avses i 2 mom. De myndigheter som avses här är för närvarande Fordonsförvaltningscentralen och Statskontoret. De som svarar för sammanställningen och arkivering av informationen skall se till att informationen hålls tillgänglig för Trafikförsäkringscentralen i sju år efter att fordonet har avregistrerats eller försäkringsavtalet har upphört att gälla.

14 h §. I denna paragraf föreskrivs om Trafikförsäkringscentralens skyldighet att föra register över skaderegleringsrepresentanterna, ge information till skadelidande samt samarbeta med andra EES-staters informationscentra.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall Trafikförsäkringscentralen föra register över samtliga i EES-staterna verksamma försäkringsbolags skaderegleringsrepresentanter. Trafikförsäkringscentralens rätt att få uppgifter om skaderegleringsrepresentanterna är baserad på artikel 8 i direktivet, enligt vilken sådana i EES-staterna etablerade trafikförsäkringsbolag som avses i artikel 5.1 punkt a stycke 3 är skyldiga att meddela samtliga medlemsstaters informationscentrum namn och adress på skaderegleringsrepresentanter som de har utsett i varje medlemsstat.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs i Trafikförsäkringscentralens skyldighet att i sju års tid efter en trafikskada utan dröjsmål ge den skadelidande information om försäkringsföretaget, försäkringsavtalets

nummer och försäkringsföretagets skaderegleringsrepresentant i sådana fall då den skadelidande är bosatt i Finland eller det fordon som orsakat skadan är registrerat i Finland eller trafikskadan har inträffat i Finland. Grundläggande förutsättningar för erhållande av information är dessutom att i lagens 14 a § 2 och 3 mom. angivna villkor uppfylls.

Avsikten med den föreslagna paragrafens 2 mom. är att säkerställa den skadelidandes rätt att lägga fram sitt ersättningsanspråk efter att ha fått veta vem det kan riktas mot. Momentet motsvarar artikel 5.3 första stycket i direktivet.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs att Trafikförsäkringscentralen skall ge den skadelidande namn och adress på ägaren till det fordon som har orsakat skadan eller den registrerade innehavaren om den skadelidande har ett legitimt intresse av att få denna information. För att den skadelidande skall kunna kräva ersättning räcker det i allmänhet att han får reda på fordonets försäkringsgivare. På så sätt kan den skadelidande utnyttja sin rätt att kräva ersättning direkt av försäkringsgivaren. Den skadelidande har ett sådant legitimt intresse som avses i momentet då han behöver informationen för sitt ersättningsärende. Det kan då vara nödvändigt att den skadelidande har tillgång till uppgifter om motorfordonets ägare eller om den som vanligtvis kör fordonet. Dessa uppgifter får Trafikförsäkringscentralen antingen av försäkringsbolaget eller av Fordonsförvaltningscentralen eller av en annan EES-stats informationscentrum. Momentet motsvarar artikel 5.4 i direktivet.

Enligt den föreslagna paragrafens 4 mom. skall Trafikförsäkringscentralen samarbeta med andra EES-staters informationscentra för att skaffa den information till skadelidande som avses i 2 mom. Det är nödvändigt att informationscentra samarbetar för att det skall vara möjligt att i den stat där den skadelidande är bosatt få redan på ett i en annan EES-stat registrerat motorfordons registernummer och namnet på försäkringsföretaget. Momentet motsvarar artikel 5.3 andra stycket i direktivet.

Den föreslagna paragrafens 5 mom. innehåller en bestämmelse om att Trafikförsäkringscentralen skall meddela den skadelidan-

de vilken myndighet som skall svara för ersättningen om det motorfordon som orsakat skadan har befriats från försäkringsskyldigheten. Bestämmelsen gäller i praktiken information som ges av Statskontoret. Momentet motsvarar artikel 5.4 andra och tredje stycket.

14 i §. I denna paragraf föreskrivs att Trafikförsäkringscentralen skall fungera som den nationella skadeersättningsorgan som avses i artikel 6 i direktivet. Nedan i 14 j–14 l § finns bestämmelser om Trafikförsäkringscentralens skyldighet att vidta åtgärder då det fordon som orsakat skadan har en försäkringsgivare som underlåtit att utse en skaderegleringsrepresentant i den stat där den skadelidande är bosatt eller då försäkringsgivaren eller dennes skaderegleringsrepresentant inte har lämnat ett motiverat svar på den skadelidandes ersättningsanspråk eller har förkastat ersättningsanspråket utan att motivera beslutet. Paragrafen motsvarar artikel 6.1 första stycket i direktivet.

14 j §. Denna paragraf innehåller bestämmelser om den skadelidandes rätt att ansöka om ersättning hos Trafikförsäkringscentralen, som verkar som skadeersättningsorgan i Finland. Ersättning kan sökas endast av en skadelidande som är stadigvarande bosatt i Finland, för sådana skador som avses i 14 a § 2 mom. Det förutsätts således i detta fall att det fordon som har orsakat trafikskadan är registrerat och trafikförsäkrat i en annan EES-stat än Finland och att trafikskadan har inträffat i en annan EES-stat än Finland eller att den har inträffat i ett tredje land som har anslutit sig till gröna-kort-systemet.

Enligt 1 mom. kan ersättning sökas hos centralen för det första i det fall att ett utländskt försäkringsbolag eller dess skaderegleringsrepresentant inte har lämnat ett motiverat svar inom tre månader inom tre månader efter att anspråket framfördes. Med en underlåtelse att lämna ett motiverat svar kan jämföras också ett förkastande av ersättningsanspråket, utan att upplysa den skadelidande om grunderna för beslutet. Ersättning kan dessutom sökas hos centralen i det fall att försäkringsbolaget inte har utsett någon skaderegleringsrepresentant i Finland. Om den skadelidande i det sist nämnda fallet har riktat sitt ersättningsanspråk direkt mot det

försäkringsbolag som är ersättningsansvarigt för skadan och fått bolagets svar inom den angivna tre månaders tiden efter att anspråket framfördes, har den skadelidande inte längre någon rätt att rikta ersättningsanspråk mot Trafikförsäkringscentralen. Momentet motsvarar artikel 6.1 andra stycket i direktivet.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. kan Trafikförsäkringscentralen inte uppta ett ersättningsärende till behandling om den skadelidande har vidtagit rättsliga åtgärder direkt mot försäkringsbolaget. En förutsättning för behandlingsförbudet är att ärendet är anhängigt vid en allmän domstol. Momentet motsvarar artikel 6.1 tredje stycket i direktivet.

14 k §. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. skall Trafikförsäkringscentralen vidta åtgärden inom två månader från den dag då den skadelidande framför sitt ersättningsanspråk i enlighet med 14 j §. Trafikförsäkringscentralen får emellertid inte fortsätta behandlingen om försäkringsbolaget eller dess skaderegleringsrepresentant under behandlingen av ersättningsärendet har lämnat ett motiverat svar på ersättningsanspråket. Momentet motsvarar artikel 6.1 fjärde stycket i direktivet.

För att försäkringsgivaren och dess representant, skadeersättningsorganet skadeersättningsorganet på försäkringsgivarens verksamhetsort och skadevällaren skall ha möjlighet att framföra sina synpunkter på ersättningsanspråket, föreskrivs i 2 mom. att Trafikförsäkringscentralen skall underrätta dessa om ersättningsanspråket. Skadevällaren skall underrättas endast i det fall att centralen känner till dennes identitet. Anmälningsskyldigheten har ingen betydelse för behandlingen av ersättningsärendet vid Trafikförsäkringscentralen. Momentet motsvarar artikel 6.1 femte stycket i direktivet.

14 l §. Trafikförsäkringscentralen har efter ha ersatt en i Finland stadigvarande bosatt skadelidande skada, enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. rätt att återkräva den betalade ersättningen av skadeersättningsorganet i den EES-stat där försäkringsgivaren är etablerad. Detta innebär att den skadelidandes rätt mot skadevällaren eller dennes försäkringsbolag i enlighet med artikel 6.2 andra stycket i direktivet övergår på den nämnda

skadeersättningsorganet. Momentet motsvarar artikel 6.2 första stycket i direktivet.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. skall Trafikförsäkringscentralen betala gottgörelse till skadeersättningsorganet i den andra EES-staten då försäkringsgivaren är etablerad i Finland och den skadelidande är bosatt i den ifrågavarande EES-staten, vars skadeersättningsorgan har betalat ersättning. Härvid övergår den skadelidandes rätt mot skadevållaren eller dennes försäkringsbolag på motsvarande sätt på Trafikförsäkringscentralen till den del som skadeersättningsorganet i den nämnda EES-staten har betalt ersättning för skadan. Momentet motsvarar artikel 6.2 andra stycket i direktivet.

14 m §. I denna paragraf föreskrivs om ersättningsförfarandet då det inte är möjligt att identifiera det i 14 a § avsedda fordon som har orsakat en trafikskada eller om det inte inom två månader efter olyckan är möjligt att identifiera det ersättningsskyldiga försäkringsbolaget. Enligt den föreslagna paragrafen har en i Finland bosatt skadelidande i så fall rätt att rikta sin ersättningsansökan till Trafikförsäkringscentralen. Centralen får i så fall regressrätt till den del som den blir tvungen att betala ersättning till den skadelidande. Om det ersättningsskyldiga försäkringsföretaget inte kan identifieras får centralen kräva den betalda ersättningen av den nationella garantifonden i den EES-stat där det fordon som orsakat skadan är normalt hemmahörande. I 17 § 1 mom. trafikförsäkringslagen finns bestämmelser om garantifonden. Om ett fordon inte kan identifieras får Trafikförsäkringscentralen enligt förslaget återkräva den ersättning som den har betalt hos den nationella garantifonden i den stat där skadan inträffade. Motsvarande förfarande gäller också i det fall att skadan har orsakats av ett oidentifierat fordon från ett tredje land. Enligt den föreslagna paragrafen har centralen rätt att återkräva betalda ersättningar endast under de förutsättningar som anges i 14 l §. Paragrafen motsvarar artikel 7 och artikel 1.3 i direktivet.

Ikraftträdelsebestämmelse

Avsikten är att lagen skall träda i kraft den 1 januari 2002. En särskild förordning av

statsrådet föreslås om ikraftträdandet av 14 i—14 m §.

1.2. Lag om ändring av 2 kap. 2 § och 2 a kap. 11 § lagen om försäkringsbolag

2 kap. Försäkringsbolags bildande

2 §. Till denna paragraf föreslås bli fogat ett nytt 3 mom. som förpliktar försäkringsbolag att i sin ansökan om koncession för bedrivande av trafikförsäkring uppge namn och adress på de skaderegleringsrepresentanter som utses i varje annan EES-stat. En förutsättning för att försäkringsbolaget skall beviljas koncession för trafikförsäkring är att det utser skaderegleringsrepresentanter. Bolaget är också efter bildandet skyldigt att se till att det har en skaderegleringsrepresentant i varje EES-stat. Om bolaget inte till denna del uppfyller koncessionsvillkoren, kan sådana tillsynsåtgärder vidtas som avses i 14 kap. Momentet motsvarar artikel 8 a i direktivet.

2 a kap. Bedrivande av direkt försäkring utomlands

11 §. I denna paragrafs nya 4 mom. föreslås en bestämmelse om att en skaderegleringsrepresentant som avses i 14 a § trafikförsäkringslagen är skyldig att sköta uppgifterna som ersättningsombud enligt 3 mom. i nämnda paragraf då försäkringsbolaget har underlåtit att utse ett ersättningsombud. Enligt artikel 12 a.4 andra stycket i andra skadeförsäkringsdirektivet, sådant det lyder i det kompletterande direktivet om skadeförsäkring, skall ersättningsombudet verka som försäkringsföretagets representant med uppgift att på ett sådant försäkringsbolag som bedriver trafikförsäkring i en annan EES-stat vidta åtgärder i anslutning till behandlingen av ersättningsanspråk. Momentet motsvarar artikel 9 i direktivet.

Ikraftträdelsebestämmelse

Denna lag föreslås träda i kraft samtidigt som lagen om ändring av trafikförsäkringslagen.

1.3. Lag om ändring av 19 § lagen om utländska försäkringsbolag

19 §. Till denna paragraf föreslås bli fogat ett nytt 3 mom., varvid nuvarande 3 mom. blir 4 mom. På samma grunder som i fråga om 2 kap. 2 § 3 mom. lagen om försäkringsbolag föreslås att i ett nytt 3 mom. tas in en bestämmelse om att ett försäkringsbolag i ett tredje land som ansöker om koncession för bedrivande av trafikförsäkring i Finland är skyldigt att i sin ansökan meddela uppgifter om de skaderegleringsrepresentanter som utses i varje annan EES-stat än Finland. Momentet motsvarar artikel 8 b i direktivet.

Ikraftträdelsebestämmelse

Lagen föreslås träda i kraft samtidigt som lagen om ändring av trafikförsäkringslagen.

2. Närmare bestämmelser

Enligt förslaget skall genom förordning av statsrådet föreskrivas om ikraftträdandet av 14 i—14 m § trafikförsäkringslagen. Avsikten är också att genom förordning av statsrådet föreskriva om den tidpunkt då de skaderegleringsrepresentanter som avses i 14 a § 1 mom. senast skall utses samt om den tidpunkt då de uppgifter som avses i 14 c § skall lämnas.

3. Ikraftträdande

De i propositionen ingående lagarna före-

slås träda i kraft den 1 januari 2002, med nedan nämnda undantag.

Enligt artikel 10.1 i direktivet skall medlemsstaterna senast den 20 juli 2002 anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. Medlemsstaterna skall dessutom se till att direktivets bestämmelser tillämpas senast den 20 januari 2003.

Enligt artikel 10.3 i direktivet skall medlemsstaterna utan att det påverkar artikel 10.1 inrätta eller godkänna skadeersättningsorganet enligt artikel 6.1 före den 20 januari 2002.

Enligt artikel 6.3 i direktivet skall artikel 6 börja gälla efter det att ett avtal ingåtts mellan de skadeersättningsorgan som har inrättats eller godkänts av medlemsstaterna om deras uppgifter, skyldigheter och ersättningsförfaranden. Kommissionen fastställer den dag då avtalet träder i kraft efter det att den i nära samarbete med medlemsstaterna har förvärvat sig om att ett sådant avtal ingåtts. Om skadeersättningsorganen inte har ingått ett avtal enligt artikel 6.3 före den 20 juli 2002 skall kommissionen föreslå åtgärder avsedda att säkerställa att bestämmelserna i artiklarna 6 och 7 kan börja gälla före den 20 januari 2003. Av dessa skäl föreslås att genom en förordning av statsrådet föreskrivs om ikraftträdandet av 14 i—14 m § trafikförsäkringslagen i ett senare skede, då tidpunkten för skadeersättningsorganens avtal eller kommissionens nämnda åtgärder är kända.

Med stöd av det som anförts ovan föreslås att Riksdagen antar följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av trafikförsäkringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till trafikförsäkringslagen av den 26 juni 1959 (279/1959) en ny 11 a § och ett nytt 3 a kap. som följer:

3 kap.

Ersättnings- och skadeståndsanspråk för trafikskada

11 a §

Den skadelidande har med stöd av denna lag rätt att framställa ersättningsanspråk direkt till försäkringsgivaren.

3 a kap.

Ersättning för vissa trafikskador som inträffat utomlands

14 a §

Om ett finländskt försäkringsbolag eller ett sådant försäkringsbolag från tredje land som avses i lagen om utländska försäkringsbolag (398/1995) har för avsikt att bedriva försäkring i enlighet med denna lag i Finland eller om ett finländskt försäkringsbolag har för avsikt att i en annan EES-stat bedriva annan till skadeförsäkringsklass 10 hörande försäkring än ansvarsförsäkring för fraktförare, skall bolaget utse en skaderegleringsrepresentant i varje annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, nedan EES-stat.

Skaderegleringsrepresentanten skall handlägga och reglera ersättningsanspråk till följd av trafikskador då

1) trafikskadan har inträffat i en annan *EES-stat* än den EES-stat där den skadelidande har sin boningsort eller i ett sådant tredje land vars nationella byrå enligt artikel

1.3 i rådets direktiv 72/166/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om ansvarsförsäkring för motorfordon och kontroll av att försäkringsplikten fullgörs beträffande sådan ansvarighet har anslutit sig till gröna-kort-systemet, och

2) trafikskadan har orsakats genom användning av ett motorfordon som är försäkrat i och vars stadigvarande hemort finns i en annan EES-stat än den där den skadelidande har sin hemort.

Bestämmelserna i 14 f—14 h och 14 m § skall tillämpas också när en trafikskada som avses i 2 mom. har orsakats genom användning av ett motorfordon som är försäkrat eller normalt hemmahörande i den EES-stat där den skadelidande har sin stadigvarande bostad.

Bestämmelserna i 14 m § skall tillämpas också när en trafikskada har inträffat i en annan EES-stat än i den EES-stat där den skadelidande har sin stadigvarande bostad, och då trafikskadan har orsakats av ett motorfordon som är normalt hemmahörande i ett tredje land som avses i 2 mom. 1 punkten eller i ett annat tredje land.

14 b §

Skaderegleringsrepresentanten skall vara bosatt eller etablerad i den EES-stat där han är utsedd. Skaderegleringsrepresentanten kan arbeta för ett eller flera försäkringsbolag.

14 c §

Försäkringsbolag som avses i 14 a § skall

utan dröjsmål meddela samtliga EES-staters informationscentrum enligt artikel 5 i rådets direktiv 2000/26/EG om tillnärmning av medlemsstaternas lagar om ansvarsförsäkring för motorfordon samt om ändring av rådets direktiv 73/239/EEG och 88/357/EEG (fjärde direktivet om motorfordonsförsäkring) namn och adress på de skaderegleringsrepresentanter som de har utsett i varje EES-stat i enlighet med 14 a §.

14 d §

För handläggning och reglering av ersättningsanspråk som avses i 14 a § 2 mom. skall skaderegleringsrepresentanten ha befogenhet att företräda det försäkringsbolag som är ersättningsansvarigt för trafikskadan och befogenhet att betala skadeersättningar.

Skaderegleringsrepresentanten måste kunna sköta de uppgifter som avses i 1 mom. på det eller de språk som är officiella i den EES-stat där den skadelidande har sin stadigvarande bostad.

14 e §

Ett försäkringsbolag eller dess skaderegleringsrepresentant som avses i 14 a § skall inom tre månader från den dag då den skadelidande framställde sitt ersättningsanspråk ersätta trafikskada som avses i 14 a § 2 mom. eller lämna ett motiverat ersättningsanbud i sådana fall då ansvaret inte bestrids och skadeersättningens storlek har bestämts.

Om ersättningsansvaret bestrids helt eller delvis eller om det inte klart har fastställts eller om skadeersättningens storlek inte har bestämts i sin helhet, skall försäkringsbolaget eller dess skaderegleringsrepresentant inom den tid som nämns i 1 mom. lämna ett motiverat svar på ersättningsanspråket.

På försenad ersättning skall betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen.

Om försäkringsbolaget eller dess skaderegleringsrepresentant inte iakttar de bestämmelser som avses i 1—3 mom., kan Försäkringsinspektionen vidta sådana tillsynsåtgärder mot försäkringsbolaget som föreskrivs i 14 kap. lagen om försäkringsbolag (1062/1979) eller i 7 kap. lagen om utländska försäkringsbolag.

14 f §

I Finland fungerar Trafikförsäkringscentralen som det informationscentrum som avses i artikel 5 i fjärde direktivet om motorfordonsförsäkring.

14 g §

För att trygga de skadelidandes intressen och säkra en snabb tillgång till information i sådana trafikskadefall som avses i 14 a §, samlar Trafikförsäkringscentralen in och sprider information som har betydelse för erhållande av trafikförsäkringsersättning samt hjälper behöriga personer att få sådan information.

I det syfte som anges i 1 mom. skall Trafikförsäkringscentralen ordna speciellt sammanställningen och spridningen av information om

1) registernummer för motorfordon som är registrerade i Finland,

2) nummer på trafikförsäkringsavtal,

3) datum då försäkringsskyddet slutade gälla, om försäkringens giltighetstid har löpt ut,

4) numret på det gröna kortet eller gränsförsäkringen, om fordonet omfattas av något sådant dokument,

5) de ovan i 14 a § nämnda försäkringsbolagen och de av dessa utsedda skaderegleringsrepresentanterna, och om

6) fordon som enligt 15 § 1 mom. är undantagna från trafikförsäkringsskyldigheten.

Trafikförsäkringscentralen har rätt att genom de myndigheter eller försäkringsbolag som svarar för anskaffningen eller arkiveringen av den information som avses i 2 mom. få tillgång till informationen i sju år efter att fordonet har avregistrerats eller försäkringsavtalet har upphört att gälla.

14 h §

Trafikförsäkringscentralen för register över de i EES-staterna etablerade försäkringsbolagens skaderegleringsrepresentanter.

Den skadelidande har rätt att i sju år efter olyckan utan dröjsmål få följande information från Trafikförsäkringscentralen om försäkringsföretaget, om försäkringsavtalets nummer och om försäkringsföretagets skaderegleringsrepresentant, i det fall att

1) den skadelidande har sin stadigvarande bostad i Finland,

2) fordonet som orsakat skadan är registrerat i Finland, eller i det fall att

3) trafikskadan har inträffat i Finland.

Trafikförsäkringscentralen skall ge den skadelidande namn och adress på fordonets ägare eller registrerade innehavare, om den skadelidande har ett grundad anledning av att få denna information.

Trafikförsäkringscentralen skall samarbeta med andra EES-staters informationscentra för att förse dem med sådan information som avses i 2 mom. eller för att genom andra EES-staters informationscentra skaffa motsvarande information till den skadelidande.

Om det motorfordon som har orsakat trafikskadan är undantaget från försäkrings-skyldighet skall Trafikförsäkringscentralen på begäran av den skadelidande underrätta honom om den myndighet som är ersättningsansvarig för den trafikskada som fordonet orsakat.

14 i §

I Finland fungerar Trafikförsäkringscentralen som det skadeersättningsorgan som avses i fjärde direktivet om motorfordonsförsäkring.

14 j §

Skadelidande som har sin stadigvarande bostad i Finland, kan vid skador som avses i 14 a § 2 mom. framföra sitt ersättningsanspråk till Trafikförsäkringscentralen,

1) om försäkringsbolaget eller dess skaderegleringsrepresentant, inom tre månader från det datum då den skadelidande framförde sitt ersättningsanspråk till försäkringsbolaget för det fordon vars användning orsakade olyckan eller till dess skaderegleringsrepresentant, inte har lämnat ett motiverat svar på vad som anges i ersättningsanspråket, eller

2) om försäkringsbolaget har underlåtit att utse en skaderegleringsrepresentant i Finland i enlighet med artikel 4.1 i fjärde direktivet om motorfordons försäkring; den skadelidande får emellertid inte framföra ersättningsanspråk till skadeersättningsorganet om han har framfört ett ersättningsanspråk direkt till försäkringsbolaget för det fordon vars användning orsakade olyckan och om han har

mottagit ett motiverat svar inom tre månader efter det att han framförde anspråket.

Trafikförsäkringscentralen kan inte behandla ersättningsanspråket, om den skadelidande har anhängiggjort ersättningsärendet mot försäkringsbolaget vid en allmän domstol

14 k §

Trafikförsäkringscentralen skall vidta åtgärder för behandling av ersättningsärendet inom två månader från den dag då den skadelidande framförde sitt ersättningsanspråk enligt 14 j §. Centralen får inte fortsätta behandlingen av ersättningsärendet, om försäkringsbolaget eller dess skaderegleringsrepresentant under behandlingen av ärendet har lämnat ett motiverat svar på ersättningsanspråket.

Trafikförsäkringscentralen skall omedelbart lämna meddelande om ett ersättningsanspråk och om sin avsikt att besvara det inom två månader. Meddelandet skall ges till

1) försäkringsbolaget för det fordon vars användning har orsakat olyckan eller till skaderegleringsrepresentanten,

2) skadeersättningsorganet i den EES-stat där det försäkringsföretag som har utfärdat försäkringsbrevet är etablerat,

3) den som orsakade olyckan, om denne är känd för Trafikförsäkringscentralen.

14 l §

Trafikförsäkringscentralen har rätt att kräva tillbaka utbetald ersättning av skadeersättningsorganet i den EES-stat där det försäkringsbolag som har ingått försäkringsavtalet är etablerat.

Om det ersättningsskyldiga försäkringsbolag som har ingått försäkringsavtalet är etablerat i Finland och om skadeersättningsorganet i den EES-stat där den skadelidande har sin stadigvarande bostad har betalat ersättningen, skall Trafikförsäkringscentralen betala motsvarande belopp till skadeersättningsorganet i den nämnda medlemsstaten. Härvid övertar Trafikförsäkringscentralen den skadelidandes rätt till ersättning av den som orsakat skadan eller av dennes försäkringsbolag, i den mån som den nämnda EES-statens skadeersättningsorgan har betalat ersättning för skadan.

14 m §

Om det inte är möjligt att identifiera fordonet som orsakat en trafikskada enligt 14 a § eller om det inom två månader efter olyckan är omöjligt att identifiera det ersättningsskyldiga försäkringsbolaget, kan en skadelidande som har sin stadigvarande bostad i Finland ansöka om ersättning hos Trafikförsäkringscentralen. Centralen har då rätt att under de förutsättningar som anges i 14 l § rikta ett berättigat ersättningsanspråk som följer:

1) ifall försäkringsföretaget inte kan identifieras, mot den i 17 § 1 mom. avsedda nationella garantifonden i den EES-stat, där fordonet som orsakat skadan är normalt hemmahörande,

2) ifall fordonet är oidentifierat, mot den nationella garantifonden i den EES-stat där skadan inträffade, eller

3) om det rör sig om ett fordon från tredje land, mot den nationella garantifonden i den EES-stat där skadan inträffade.

Denna lag träder i kraft den 20 .

I fråga om ikraftträdandet av 14 i—14 m § bestäms genom förordning av statsrådet.

Genom förordning av statsrådet bestäms om den tidpunkt då de skaderegleringsrepresentanter som avses i 14 a § 1 mom. senast skall utses och den information som avses i 14 c § skall ges.

2.

Lag

om ändring av 2 kap. 2 § och 2 a kap. 11 § lagen om försäkringsbolag

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 2 kap. 2 § lagen den 28 december 1979 om försäkringsbolag (1062/1979) ett nytt 3 mom., i stället för det 3 mom. som upphävts genom lag 611/1997, och till 2 a kap. 11 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 389/1995 och 79/1999, ett nytt 4 mom. som följer:

2 kap.

2 a kap.

Försäkringsbolags bildande

Bedrivande av direkt försäkring utomlands

2 §

11 §

Om en koncessionsansökan gäller annan till skadeförsäkringsklass 10 hörande försäkring än ansvarsförsäkring för fraktförare, skall i ansökan i enlighet med 14 a § trafikförsäkringslagen (279/1959) uppges namnen och adresserna på de skaderegleringsrepresentanter som utses i alla andra EES-stater.

Den skaderegleringsrepresentant som avses i 14 a § trafikförsäkringslagen skall i den EES-stat för vilken han utsetts, sköta också det ersättningsombuds uppgifter som avses i 3 mom., om försäkringsbolaget har underlåtit att utse ett ersättningsombud.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag**om ändring av 19 § lagen om utländska försäkringsbolag**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 19 § lagen den 17 mars 1995 om utländska försäkringsbolag (348/1994) ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom. blir 4 mom., som följer:

19 §

Koncession

raktförare, skall i ansökan i enlighet med
14 a § trafikförsäkringslagen (279/1959)
uppges namnen och adresserna på de skade-
regleringsrepresentanter som utses i alla and-
ra EES-stater.

Om en koncessionsansökan gäller annan
till skadeförsäkringsklass 10 hörande försäk-
ring än ansvarsförsäkring för

Denna lag träder ikraft den 20 .

Helsingfors den 17 oktober 2001

Republikens President

TARJA HALONEN

Omsorgsminister *Osmo Soininvaara*